

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

ก. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาต้นเค้าเพื่อสร้างแบบสอบถามจาก หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ งาน และหน้าที่ของครูที่ศึกษา โดยเฉพาะ ครูประถมศึกษา นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และผู้มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกหลายท่าน

2. จัดข้อมูลที่ได้จากการศึกษาต้นเค้าเป็นหมวดหมู่ และเขียนเป็นรายการขอบเขตหน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาซึ่งกำหนดไว้ชั่วคราว โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวด ดังนี้ หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู) หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู หมวด ค. ทักษะจิตของครู หมวด ง. หน้าที่และงานของครู (รายละเอียดดูภาคผนวก)

ข. การสร้างเกณฑ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับชั่วคราว

1. ลักษณะแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดังนี้

1.1 แบบสอบถามนักเรียนเป็นแบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว เช่น พอใจ ไม่พอใจ, ชอบ ไม่ชอบ, ควร ไม่ควร เป็นต้น

1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เป็นแบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยมีปลายเปิดให้แสดงเหตุผลหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกด้วย เช่น พอใจ ไม่พอใจ เพราะ..., เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เพราะ ... เป็นต้น

2. เนื้อหาของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างเนื้อหาเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

2.1 สร้างจุดมุ่งหมายเฉพาะของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยอาศัยรายการ
ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ชั่วคราว

2.2 สร้างแบบสอบถามนักเรียนและแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองทั้ง 4 หมวด
จำนวน 164 ข้อ โดยแยกเป็นแบบสอบถามนักเรียน 112 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
52 ข้อ โดยใช้จุดมุ่งหมายเฉพาะในข้อ 2.1 เป็นแนวทาง

ค. การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

1. การนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม
และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น จำนวน 164 ข้อ ทดลองใช้กับตัวอย่างประชากร คือ นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 7 โรงเรียนสุเหร่าบ้านคอน เขตพระโขนง จำนวน 30 คน และ
ผู้ปกครองในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน

2. การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบ
สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นได้ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอย่างละเอียดจากหัวหน้าโครงการวิจัย
คือ ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล และที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยคณะอาจารย์ผู้วิจัยโครงการ
นี้ ของแผนกวิชาประถมศึกษา และนิสิตปริญญาโท แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน เมื่อแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ รวมทั้งสิ้น 140 ข้อ
แยกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสอบถามนักเรียน จำนวน 100 ข้อ แบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)	25	ข้อ
หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู	25	ข้อ
หมวด ค. ทัศนคติของครู	28	ข้อ
หมวด ง. หน้าที่และงานของครู	22	ข้อ

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)	10	ข้อ
หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู	9	ข้อ
หมวด ค. ทัศนคติของครู	11	ข้อ
หมวด ง. หน้าที่และงานของครู	10	ข้อ

(รายละเอียด ดูภาคผนวก)

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ก. นักเรียนประถมศึกษา
- ข. ผู้ปกครอง

ตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา คือ นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อำเภอเมือง อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง และกิ่งอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี รวม 28 โรงเรียน จำนวน 1,000 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

(รายละเอียด ภูภาคผนวก)

จำนวนนักเรียนประถมศึกษา ได้แยกรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนประถมศึกษา แยกตามเพศ และระดับชั้น

ระดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 4	50	50	100
ประถมศึกษาปีที่ 5	114	86	200
ประถมศึกษาปีที่ 6	174	126	300
ประถมศึกษาปีที่ 7	224	176	400
รวมทั้งสิ้น	562	438	1,000

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียนประถมศึกษา แยกตาม เพศ และ อายุ

อายุ/ ปี	ชาย	หญิง	รวม
9	2	7	9
10	40	35	75
11	90	71	161
12	174	151	325
13	152	125	277
14	80	42	122
15	21	7	28
16	3	-	3
รวมทั้งสิ้น	562	438	1,000

หมายเหตุ

อายุต่ำสุด 9 ปี

อายุสูงสุด 16 ปี

อายุเฉลี่ย 12.27 ปี

ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครอง คือผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ทุกอาชีพ ในอำเภอเมือง อำเภอบ้านโป่ง อำเภอจอมบึง และกิ่งอำเภอสวนผึ้ง จำนวน 100 คน
โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

จำนวนผู้ปกครอง ได้แยกรายละเอียดไว้ในตารางที่ 3 - 4

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ปกครอง แยกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน
รับราชการ	31
ค้าขาย	17
เกษตรกร	27
กรรมกร, รับจ้าง	7
อื่น ๆ	18
รวมทั้งสิ้น	100

ตารางที่ 4 จำนวนผู้ปกครอง แยกตามเพศ และกลุ่มอายุ

อายุ / ปี	ชาย	หญิง	รวม
74 - 82	1	0	1
65 - 73	3	2	5
56 - 64	5	6	11
47 - 55	10	9	19
38 - 46	11	21	32
29 - 37	7	19	26
20 - 28	3	3	6
รวมทั้งสิ้น	40	60	100

หมายเหตุ อายุต่ำสุด 21 ปี อายุเฉลี่ย 44.08 ปี
 อายุสูงสุด 76 ปี ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ 11.71

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปสอบถามนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้ปกครองในจังหวัดราชบุรีด้วยตนเอง ระหว่างเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2519 โดยดำเนินการดังนี้

1. การสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนในห้องเรียน พร้อมทั้งชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนวิธีการตอบ และขอเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากครูใหญ่และครูประจำชั้น ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ 1,000 ฉบับ

2. การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้

2.1 สัมภาษณ์แล้วกรอกข้อความลงในแบบสัมภาษณ์ในกรณีที่ผู้ตอบมีระดับความรู้ต่ำ

2.2 มอบแบบสัมภาษณ์ให้แล้วนักวันเก็บแบบสัมภาษณ์คืน โดยให้เวลาแก่ผู้ตอบประมาณหนึ่งสัปดาห์ ในกรณีที่ผู้ตอบมีความรู้พอจะเขียนข้อความด้วยตนเองได้

ผู้วิจัยได้รับแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์คืนครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ 100 ฉบับ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน มีวิธีดำเนินการต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 2 ประเภท โดยคำนวณค่าร้อยละของค่าตอบเป็นรายชื่อ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมปีที่ 4 - 5 - 6 และ 7 เป็นรายชื่อ โดยการนับความถี่

(frequency) ของค่าตอบที่ตรงกับจุดมุ่งหมายเฉพาะ แล้วทดสอบค่าไคสแควร์ (chi-square) จากสูตร

$$\chi^2 [df] = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

f_o = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ

f_e = ความถี่ตามสมมุติฐาน

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 119.